

[Kjær Rasmussen.]

En anden ting, vi gerne vil knytte et par bemærkninger til, er arealfaktoren. Vi kan tilslutte os, at den svækkes, men efter vor mening burde den nu helt afskaffes. Selv efter svækkelsen vil det være sådan, at 17 medlemmer i folketinget vælges uden vælgergrundlag, men på et arealgrundlag. Det forekommer helt urimeligt. Hvis man endelig vil opretholde dette kompromis med forrige århundredes proprietærer og godsejere, burde man lege med tanken om at udvide ordningen til også at omfatte Grønland.

Med hensyn til spærrereglerne deler vi den opfattelse, der kommer til udtryk i mindretalsudtalelsen i betænkningen, at spærreregler er udemokratiske og stridende mod grundlovens bestemmelser om ligelig repræsentation af de forskellige anskuelser. Når man endelig vil lave en formel demokratisk overbygning i et samfund, hvor den væsentligste magt ligger helt andre steder, kunne man da i det mindste gøre repræsentationen til denne overbygning formelt demokratisk, men så langt er tøjret åbenbart ikke. Vi er tilhængere af, at partierne repræsenteres i forhold til deres stemmetal og intet andet.

Ved nærværende revision af loven kan vi tilslutte os mindretallets underændringsforslag på grund af den lempelse af spærrereglen, det medfører. I øvrigt kan vi tilslutte os det andet ændringsforslag fra mindretallet, som vedrører kandidaternes placering på stemmesedlen. Vi vil undlade at stemme for ministerens ændringsforslag, fraset dog ændringsforslagene nr. 8 og 9, som vi vil stemme for.

Men lad mig lige bemærke her til sidst, at vi er noget forundrede over de skitser, som mindretallet, dvs. hr. Aksel Larsen, fremlægger med henblik på en senere, mere gennemgribende valglovsreform. Vi synes, de virker ejendommelige sammenholdt med hr. Aksel Larsens henvisninger andetsteds til grundlovens krav om ligelig repræsentation.

Skitse 1, som afskaffer tillægsmandaterne, kan i praksis medføre, at spærrereglen skærpes, således at et parti kun bliver repræsenteret, hvis det opnår godt 3 pct. af stemmerne mod nu 2 pct. Man kunne altså risikere at have stemmer nok til, at man efter grundlovens krav om ligelig repræsentation skulle have 6 mandater, uden at man fik

noget mandat overhovedet, og selv om det slet ikke gik så galt, ville forslaget i hvert fald indebære stort stemmespild for de mindre partier.

Skitse 2 er der ikke redegjort særlig detaljeret for, men det kan i hvert fald siges, at med valg i enkeltmandskredse ville det blive meget svært og kræve mange tillægsmandater at rette fordelingen op til en ligelig repræsentation. Det undrer os egentlig, at hr. Aksel Larsen har ønsket at skitsere disse modeller, som tidligere kun de store partier og især partiet venstre har antydnet ønsker om; men nu har hr. Aksel Larsen jo begæret udregninger her i dag, og så får vi se, hvad disse udregninger fører til.

Vort svar på dette her er en helt tredje skitse, nemlig ophævelse af kredsopdelingen og den fiktive lokalrepræsentation, opstilling på landsbasis og mandatfordeling udelukkende i forhold til stemmetal. Vi tror, der kunne komme noget meget rimeligere ud af en valglov, som havde dette indhold.

Indenrigsministeren (H. C. Toft): Det udvalgsarbejde, som nu er afsluttet, blev påbegyndt, allerede inden der blev fremsat et egentligt forslag her i folketinget. Det har været bestræbelsen hele tiden, at man skulle nå frem til bred enighed mellem folketingets partier om de af den nye kommunale inddeling nødvendiggjorte ændringer af valgloven. Derfor besluttede folketinget, allerede inden forslaget blev fremsat, at nedsætte et udvalg vedrørende en valglov, men inden da havde der været ført forhandlinger mellem regeringspartierne repræsentanter og repræsentanter for oppositionen for at søge at nå frem til det grundlag, man skulle foretage behandlingen på.

Forud for fremsættelsen her i folketinget fremlagde jeg en skitse, hvorefter kredse med under 14.000-15.000 vælgere skulle nedlægges. Imidlertid blev der fra oppositionens side rejst ønske om, at man skulle begynde på et grundlag, hvorefter kun kredse med under 10.000 vælgere skulle nedlægges. På denne baggrund fremsatte jeg her i folketinget et forslag til ændring af valgkredsene, der imødekom oppositionens ønske om, at kun kredse med under 10.000 vælgere skulle nedlægges.

Ved folketingets første behandling af dette forslag blev det imidlertid klart, at det